

Rahaliidu teoreetiline taust

Ühtse ja stabiilse Euroopa rahasüsteemi idee ulatub juba 1960. aastatesse. Pärast ebaõnnestunud katset 1970. aastate algul (tuntud kui Werneri raport) anti otsustav tõuge rahaliidu idee taassünnile 1988. aasta juunis, mil Euroopa Ülemkogu kinnitas taas oma eesmärgi luua majandus- ja rahaliit ning lepiti kokku selles, et majandus- ja rahaliidu idee elluviimine toimub kolmes etapis.

Majandus- ja rahaliidu esimene etapp algas 1. juuli 1990 kui pandi alus kapitali vabale liikumisele ja ühtlustati majanduspoliitikat ning suurendati liikmesriikide keskpankade presidentide komitee rolli. Teine etapp sai alguse 1. jaanuaril 1994 kui loodi Euroopa Rahainstituut (European Monetary Institute – EMI), mis oli tulevase Euroopa Keskpanga eelkäijaks ning EMI moodustamisega lõpetas keskpankade presidentide komitee oma tegevuse. Rahaliidu kolmas etapp algas 1. jaanuaril 1999. Kõigepealt fikseeriti algselt rahaliidus osaleva 11 liikmesriigi valuutade vahetuskursid EURO suhtes ning seejärel usaldati Euroopa Keskpangale (EKP) ühtse rahapoliitika elluviimise ülesanne.

Rahaliidu teoreetiline taust tugineb optimaalse valuutapiirkonna¹ teorialele, mille aluseks peetakse Robert Mundelli poolt avaldatud artiklit 1961. aastal² ning mis on tänaseks on laiaulatuslikult edasi arendatud mitmete autorite poolt, muuhulgas McKinnon (1963), Kenen (1969), Ingram (1973).

¹ Optimum Currency Area (OCA)

² Mundell, Robert (1961) „A Theory of Optimum Currency Areas“ American Economic Review 51, September, pp. 657-664